

Lodsejere. Det maa siges at være et Vidnesbyrd om den store Villighed, der i Rigsdagen er til at bevilge meget store Pengebeløb, at man vel er betænkelig ved at bevilge $\frac{3}{4}$ Mill. Kr., om hvilke man har en Forklaring, men ikke er betænkelig ved at vedtage en Lov om Ekspropriation, hvor man slet ikke ved, hvad denne vil komme til at koste. Den ærede Ordfører for Venstre (Westergaard) har udtrykkelig ladet forstaa, at man var villig til at gaa med til Ekspropriation, men ikke gerne vilde gaa med til de $\frac{3}{4}$ Mill. Kr. Man kunde med nogen Grund spørge: Hvad vil det egentlig koste at ekspropriere disse Arealer? Jeg har ikke det Indtryk, at den højtærede Landbrugsminister har gjort Rede for den Side af Sagen — skulde jeg tage fejl heri, maa jeg gøre en Undskyldning —, jeg har det Indtryk, at dette Spørgsmaal overhovedet ikke har været fremme. Man maa dog gaa ud fra, at denne Ekspropriation meget let kan dreje sig om en Sum, der ligger mellem 2 og 4 Mill. Kr., men om det bliver 2, 3 eller 4 Mill. Kr., ved Rigsdagen ikke noget om, hvis den vedtager Lovforslaget, som det her foreligger.

Hvad det vil sige saaledes at ekspropriere og igangsætte de foreløbige Arbejder, Transportarbejder, for siden at gøre det muligt at udnytte Brændselsværdier, derfor haves der nogen Erfaring, thi det har man gjort med Hensyn til Brunkulslejerne. Der har man eksproprieret først og derefter indrettet sig saaledes, at man kunde udnytte disse Brændselsværdier. Men mig bekendt har vi ikke nogen Opførelse over, hvad dette har kostet, og hvad det har ført til. En Fremstilling heraf vilde være af overordentlig Interesse for den foreliggende Sag, men ganske vist høre under et andet Ministerium end Landbrugsministeriet. En Fremstilling af, hvorledes Statsdriften former sig, naar man paa den Maade i lyrisk Begejstring kaster sig ind i et Ekspropriationsforetagende og overlader alle Forarbejderne til Statsdriften, vilde være saa meget mere interessant, som vi snart skal tage ret vigtige Beslutninger i Anledning af andre lyriske Forslag, hvor man har tænkt paa at indføre Statsdrift, ikke alene i en Smule Brunkulsleje eller i en udyrket Vildmose, men i en stor Del af den danske Industri. Da vil det være interessant at faa en Smule Belysning af det Spørgsmaal: Hvorledes virker egentlig Statsdrift her, hvordan er Økonomien, og hvad Resultat naar man? Naar man har haft den

glimrende Lejlighed til at forsøge sig paa Brunkulslejerne, kunde den Minister, som har haft med dette at gøre — det er den højtærede Indenrigsminister —, maaske præsentere os Resultatet af Arbejdet med den Forsøgskanin, som Brunkulslejerne her har været. Det kunde være, vi fandt, det var en rigtig fed Bid, som opfordrede til at gaa videre, men jeg har dog Lyst til at se Resultatet først.

Det ærede Medlem fra Herning (Westergaard) har Ret i, at man maa være noget betænkelig ved den foreslaaede generelle Bemyndigelse til Ekspropriation af slige Ejendomme. Det ærede Medlem fra Bogense (Gunnar Fog-Petersen) har jo med Hensyn til denne Ekspropriation villet gøre gældende, at det gjaldt om, at man ikke ved Taksationen medtog den Værdi, som selve dette Lovforslag maatte tilvejebringe. Jeg er enig med det ærede Medlem fra Herning i, at det, hvis man beslutter sig til at gennemføre Lovforslaget, er i høj Grad ønskeligt at naa til en mindelig Overenskomst. Jeg kan nemlig aldeles ikke billige de Udtalelser, der blev fremsat af det ærede Medlem fra Bogense, og dette gælder ikke mindst den Del af dem, som vedrørte de første Linier i § 2, hvor der gives en Anvisning paa Vurderingsmaaden. Det ærede Medlem fra Bogense sagde, at man kunde da ikke tænke sig noget rigtigere og bedre Grundlag end den Ejendomsskyldvurdering, som Ejeren selv har kæmpet for. Jeg har nu rigtignok den Tro, at hvis Landets Ejendomsbesiddere, deriblandt samtlige Medlemmer af Folketinget, der maatte eje dansk Jord, ved Forhandlingerne om deres Ejendomsskyldvurdering stillede overfor dette, at de skal til enhver Tid være villige til at sælge Jorden til den Værdi, hvori den er sat til Ejendomsskyld, vilde der vistnok fremkomme ganske andre Værdier, og det med fuldkommen Ret, thi Loven siger: Du skal betale Skat i Forhold til den Værdi, din Ejendom er sat i til Ejendomsskyld, og vel ved jeg godt, at Værdien skal være den Værdi, Ejendommen har i Handel og Vandel, men derved bliver der Tale om Værdier, som efter deres Natur er flydende, og ingen kan, forekommer det mig, bebrejde en dansk Jordejer eller Ejendomsbesidder, hvis han bestræber sig for at faa sin Ejendom sat til den Værdi, som han kan befrygte, den vil faa i Handel og Vandel, i Stedet for at faa den sat til den Værdi, han kunde haabe, den vil faa i Handel og Vandel.

Men hvad man nu end maatte mene